

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

M A T U R I T A 2 0 1 0
EXTERNÁ ČASŤ

**SLOVENSKÝ JAZYK
A LITERATÚRA**

kód testu: 1683

**NEOTVÁRAJTE, POČKAJTE NA POKYN!
PREČÍTAJTE SI NAJPRV POKYNY K TESTU.**

- Test obsahuje **64 úloh**.
- Na vypracovanie testu budete mať **90 minút**.
- Pri riešení úloh budete striedavo používať dva typy odpovedových hárkov.
Do odpovedového hárka č. 1 označeného piktogramom budete zaznamenávať riešenia úloh s výberom odpovede. Pri týchto úlohách vyberte správnu odpoveď spomedzi štyroch ponúkaných možností, z ktorých je vždy správna iba jedna. Správnu odpoveď zaznačte krížikom do príslušného políčka odpovedového hárka.
Do odpovedového hárka č. 2 označeného piktogramom budete zaznamenávať riešenia úloh s krátkou odpoveďou. Pri týchto úlohách správnu odpoveď napíšete do príslušného riadka odpovedového hárka. Krátku odpoveď tvorí jedno alebo niekoľko slov.
- Pri práci smiete používať iba pero s čiernou alebo modrou náplňou. Nesmiete používať zošity, slovníky, učebnice ani inú literatúru.
- **Píšte čitateľne. Rozlišujte veľké a malé písmená.**
- **Podrobnejšie pokyny na vyplňovanie odpovedového hárka sú na poslednej strane testu. Prečítajte si ich.**

Želáme vám veľa úspechov.

Začnite pracovať, až keď dostanete pokyn!

Ukážka 1

Edgar Alan Poe – Vražda na ulici Morgue

(úryvok)

A ja som čítal:

NÁLEZ – *V Boulonskom lesíku chytili zavčas ráno dňa... (deň vraždy) veľkého žltohnedého orangutana druhu žijúceho na Borneu. Majiteľ (ktorý je, ako je známe, námorníkom na maltskej lodi) si môže zviera prevziať, ak dostatočne preukáže jeho totožnosť a zaplatí nevelké výdavky spojené s chytením a opaterou zvierat'a. Hláste sa vo Faubourg St. Germain, ulica..., číslo..., III. posch.*

– Ako môžete vedieť, – spýtal som sa, – že ten človek je námorníkom, a ešte k tomu na maltskej lodi?

– Vedieť to neviem, – odvetil Dupin. – Aspoň nie určite. Ale tu mám kúsok stuhy a podľa tvaru i toho, aká je mastná, súdim, že slúžila na uväzovanie vlasov do dlhého vrkoča, ktorý majú námorníci tak radi. Navyše takýto uzol uviaže málokto okrem námorníka; je charakteristický pre Malťanov. Stužku som našiel pod bleskozvodom. Ani jednej zo zavraždených patriť nemohla. A ak sa aj mýlim, nestala sa nijaká chyba, keď som text formuloval tak, ako ste ho čítali. No ak mám pravdu, získam veľa, Francúz, ktorý je síce nevinný, ale o vražde vie, si, prirodzene, dobre rozmyslí, či odpovedať.

1 V ktorej z možností je uvedený pravdepodobný dôkaz, že majiteľ orangutana v ukážke 1 je námorník?

- (A) Plaví sa na maltskej lodi.
- (B) Našla sa stuha na uväzovanie vlasov.
- (C) Orangutan pochádzal z Bornea.
- (D) Majiteľ je pôvodom Francúz.

2 Ktorý slohový útvar predstavuje zvýraznená časť ukážky 1 pod názvom NÁLEZ?

- (A) reklama
- (B) inzerát
- (C) oznámenie
- (D) pozvánka

3 V ktorej možnosti je správne uvedený druh zámena v slovnom spojení *nijaká chyba*?

- (A) ukazovacie (B) vzťažné
(C) vymedzovacie (D) osobné

4 V ktorej z možností je adresa napísaná pravopisne správne?

- (A) Ulica kapitána Rašu 20, Nitra
(B) ulica Kapitána Rašu 20, Nitra
(C) ulica kapitána Rašu 20, Nitra
(D) Ulica Kapitána Rašu 20, Nitra

5 Ktorým slovotvorným postupom vzniklo slovo *žltohnedý*?

- (A) kombináciou skladania a odvodzovania
(B) odvodzovaním
(C) skracovaním
(D) skladaním

6 Ktorým slovným druhom je vyjadrený predmet vo vete *Ani jednej zo zavraždených patriť nemohla*?

7 Vypíšte z posledného odseku ukážky 1 vokalizovanú predložku.

8 Z vlastného podstatného mena v poslednom súvetí ukážky 1 vytvorte pravopisne správne prídavné meno.

Ukážka 2

Ján Botto – Smrť Jánošíkova

(úryvok, upravený)

*On spí – mladý syn Tatier, zbičovaný zlostne;
tu skovaný v okovoch, ale voľný vo sne.
Oj spí duša mladušká spí pekný dlhý sen –
keď v skutku nie, svoj život skonč trebárs vo sne len!
Spí opretý na kláte, odretý zo zlata,
ale na ňom nadzemská ligoce sa šata.
Tieň kríža mu na prsiach, na čele blesk žiari,
rúčky, nôžky krvavé – a úsmev na tvári.
Bo svetlom tým, čo zhora okienkom dnu vpadá,
s sebou, s Bohom zmierená duša jeho mladá –
sťa rebríkom Jakuba v iný svet vyšla si
hľadať pravú otcinu prasetla i krásy.
A tam pred ňou tajomný závoj sa rozdvojí:
i v zorách dňa večného vítajú sa svoji.*

*Tak sníva junák väzeň mladosti krásny sen:
oj, ži mi, ži, junák môj, ži aspoň vo sne len!
Snívaj, snívaj o slávy báječnom úslní –
snívaj aspoň, príde čas a sen tvoj sa splní! –*

9 Z hľadiska dodržania pravidiel sylabického veršového systému by mohol byť zvýraznený verš v ukážke 2 **snívaj aspoň, príde čas a sen tvoj sa splní!** nahradený veršom:

- (A) snívaj, snívaj, príde čas, keď sen tvoj sa naplní!
- (B) snívaj, snívaj, príde čas, sen tvoj sa vyplní!
- (C) snívaj len, príde čas a sen tvoj sa splní!
- (D) snívaj len, príde čas, keď sen tvoj sa splní!

10 O čom sníva junák v ukážke 2?

- (A) O mladosti.
- (B) O bohatstve.
- (C) O víťazstve.
- (D) O sláve.

11 Koľko čiarok treba podľa platného slovenského pravopisu doplniť do tretieho verša ukážky 2?

- (A) jednu   (B) dve   (C) tri   (D) štyri
-

12 V ktorej možnosti nie je uvedené slovo s rovnakým významom, aký má zvýraznené slovo v nasledujúcom verši?

*hľadať pravú **otčinu** prาสvetla i krásy*

- (A) vlasť   (B) dedovizeň
(C) domovina   (D) dedičstvo
-

13 Lepšiu budúcnosť Slovákov v texte ukážky 2 ohlasuje

- (A) ustupujúca tma.
(B) uzdravujúci spánok.
(C) splnený zázrak.
(D) zmierená duša.
-

14 Pomenujte umelecký jazykový prostriedok, ktorý predstavuje nasledujúci verš:
tu skovaný v okovoch, ale voľný vo sne.

---

15 Pomenujte rým básne v ukážke 2.

---

16 Koľko viet obsahujú prvé dva verše druhej strofy v ukážke 2?

Ukážka 3

Dobroslav Chrobák – Kamarát Jašek

(úryvok, upravené)

Kolibu sme našli takú, ako sme ju nechali. Iba bích – vedel som – sa v nej nanosilo od jari. Nemáš väčšie svinstvo ako takúto opustenú kolibu. No na jednu noc, myslel som si, bude i takáto dobrá... Vyhádzal som iba starú čečinu a nalámal čerstvú.

Na druhý deň vytratil som sa za rána, vyhovoriac sa Etelke, že idem navštíviť známeho baču do Žúberovej...

V skutočnosti som vyšiel hore do radov na Sokolovú. Tu, na samom vrchu, vyvalil som sa horeznačky, díval sa do neba i ponad bezbrehé more hôr a tešil sa z dokonalého diela.

Zostávalo vykonať len veľmi málo. A môže sa to nechať i na zajtra...

Tento deň, tento ostatný deň strávim v pokoji, zmierený s Bohom, so svetom i s tým, čo ešte treba vykonať, čo treba zajtra vykonať...

Panebože, koľko je tu dreva, koľko hôr a v horách zveriny, krotkej a divokej! Koľko všelijakého pechorenia a hmýrenia, drobných zápasov i mohutných, ďalekou ozvenou sa ohlášajúcich bojov. A z toho všetkého ťažia ľudia, čo bývajú v dedinách, roztrúsených tam v diaľke, hlboko pod tebou. Bijú sa s tým a rujú, vymýšľajú silu všelijakých spôsobov a nástrah, ktorými nad týmto víťazia, a zvláčajú k sebe, do dvorov.

Pozri len, každá vec má svoje meno, každý vrch sa volá inakšie a každá travička, každý strom a zver. A prečo je to tak? Len preto, aby to ľudia ľahšie premáhali, aby sa vedeli dorozumieť v boji proti tej nesmiernosti.

- 17** Dôvodom, pre ktorý rozprávač v ukážke 3 opustil Etelku, je jeho
- (A) rozhodnutie navštíviť známeho baču zo Žúberovej.
  - (B) úmysel postarať sa o lesnú zver v blízkosti koliby.
  - (C) hľadanie duševnej rovnováhy pred dôležitým rozhodnutím.
  - (D) túžba zmerať si sily s prírodou, zvíťaziť nad jej nástrahami.

- 18** Vzťah rozprávača k prírode v ukážke 3 najlepšie charakterizujú slová
- (A) obdiv a pokora.
  - (B) odhodlanie a radosť.
  - (C) neistota a smútok.
  - (D) nadšenie a túžba.

19 V ktorej možnosti je uvedený znak naturizmu nachádzajúci sa v ukážke 3?

- (A) Prostredie – hory a vrchy vzdialené od civilizácie.
- (B) Skromnosť rozprávača – stačí mu aj koliba plná bích.
- (C) Vzťah k žene – dáva prednosť prírode pred ženou.
- (D) Dedinský človek – snaha človeka ovládnuť prírodné sily.

20 V ktorej možnosti je správny zápis priamej reči?

- (A) „No na jednu noc“, myslel som si: „bude i takáto dobrá“.
- (B) „No na jednu noc“, myslel som si, „bude i takáto dobrá“.
- (C) „No na jednu noc,“ myslel som si: „bude i takáto dobrá.“
- (D) „No na jednu noc,“ myslel som si, „bude i takáto dobrá.“

21 Tvorba ktorého z nasledujúcich autorov nie je ťažiskovo zaradená do medzivojnového obdobia?

- (A) J. C. Hronského
- (B) E. M. Remaquee
- (C) J. D. Salinger
- (D) D. Chrobáka

22 Nájdite v treťom odseku ukážky 3 slovo, ktoré vyjadruje duševný stav rozprávača.

23 Vypíšte z prvých troch odsekov ukážky 3 jedno expresívne sloveso.

24 Vypíšte zo slova *horeznačky* prízvučné slabiky.

Ukážka 4

Jiří Vacek – Žit', hoci aj na kolenách

(úryvok)

Nikdy som sa nechcel vracat' k udalostiam, ktoré ovplyvnili môj život. Boli väčšinou bolestné. Ani dnes ešte neviem, čo spomienky vo mne vyvolajú – aké pocity, nálady alebo depresívne stavy. Iba sľub, daný v časoch choroby, sľub sebe i mojim priateľom, ma doviedol k tomuto pokusu. Pretože v poslednej dobe sa mnoho ľudí snaží opísať svoju emigráciu, chcel som sa tiež o to pokúsiť. Emigroval som vlastne dvakrát. Prvý raz, keď som v roku 1969 opustil republiku, druhý v roku 1975, keď som opustil sám seba a začal užívať drogy. Nemyslím si, že by som bol príkladom hodným nasledovania, ale pretože žijem už mnoho rokov clean (čistý), chcel by som časť svojich skúseností z tejto doby venovať všetkým, ktorí s podobnou závislosťou bojujú, alebo sa s ňou vo svojom okolí stýkajú. Pre mňa nie je veľký rozdiel v tom, či ide o alkohol, lieky alebo drogy. Každý z nás sa snaží nejako riešiť osobné problémy a každý nie je schopný urobiť to spôsobom, ktorý spoločnosť akceptuje. Zdá sa, že v tejto – na úspech programovanej spoločnosti – nie je miesto pre citlivých, psychicky slabých ľudí. Mimo cesty, na ktorej je bežné používanie laktov a číry egoizmus, zostávajú ľudia, ktorí to nedokážu.

25 Ku ktorému druhu románu môžeme na základe ukážky 4 priradiť román *Žit', hoci aj na kolenách*?

- (A) dobrodružný
- (B) utopický
- (C) historický
- (D) životopisný

26 Na základe ukážky 4 je najpravdepodobnejšou témou románu *Žit', hoci aj na kolenách*

- (A) spoločenská situácia, ktorá prinútila hlavného hrdinu emigrovať.
- (B) existenčné a finančné problémy hlavného hrdinu.
- (C) vzťah hlavného hrdinu k spoločnosti, ktorá je ovládaná peniazmi.
- (D) boj hlavného hrdinu proti rôznym druhom závislostí.

27 V tvorbe ktorého z nasledujúcich autorov prevažuje poézia?

- (A) Dušana Mitanu
- (B) Miroslava Válka
- (C) Ivana Bukovčana
- (D) Ladislava Mňačka

28 Podľa rozprávača v ukážke 4 spoločnosť akceptuje ľudí

- (A) slabých.
- (B) krehkých.
- (C) citlivých.
- (D) pribojných.

29 Kniha *Žiť, hoci aj na kolenách* sa v 90. rokoch stala bestsellerom. To znamená, že

- (A) bola zaradená medzi tzv. brakovú literatúru.
- (B) patrila k rýchlo sa predávajúcim knihám.
- (C) šokovala čitateľov a vyvolala ostrú polemiku.
- (D) patrila k najlepším samizdatovým knihám.

30 Vypíšte z ukážky 4 slovo, ktoré Jiří Vacek označil za dôvod pre napísanie svojho románu.

31 Ktorý slohový postup prevažuje v ukážke 4?

32 Ktorým vetným členom je zvýraznené slovo v nasledujúcej vete?

Nikdy som sa nechcel vracat' k udalostiam, ktoré ovplyvnili môj život.

Ukážka 5

Pri skoku z lietadla dávajte pozor na lakte

(úryvok)

Všetko sa musí čo najviac podobat' na realitu. Piloti a letušky si cvičia krízové situácie v leteckých simulátoroch. Po sérii tohtoročných leteckých nešťastí sa nič nezmenilo. Skúšobné testy sú nastavené dobre, hovoria piloti.

Letuška sa tvári, akoby to bolo naozaj. „Dáte si niečo na pitie?“ pýta sa so smiechom, hoci obaja vieme, že nič nedostanem.

Zrazu z ničoho nič spadne pred nás maska na dýchanie. Letuška všetkým prikáže, aby si ju nasadili na ústa. Každý pochopil – lietadlo ide k zemi.

Našťastie, v tomto prípade neletíme desaťtisíc metrov nad morom. Nachádzame sa v tréningovom simulátore spoločnosti Turkish Airlines na istanbulskom letisku. V hangári veľkom asi 30 × 20 metrov sú dve „lietadlá“, kde sa pripravujú letušky. „Podobnými cvičeniami musí prejsť každá z nás raz za rok,“ hovorí Burran, ktorá pracuje pre spoločnosť 15 rokov. Cieľom je zopakovať si postupy, ako usmerňovať cestujúcich v kritickej situácii. Práve lietadlo Turkish Airlines odštartovalo tohtoročnú sériu leteckých nešťastí. Vo februári pri pristávaní v Amsterdame havaroval Boeing spoločnosti a zahynulo deväť ľudí.

Náš pád pokračuje. Po chvíli vidíme vychádzať z vetracieho systému dym a za nepriesvitnými oknami sa mihajú červené plamene – simulácia ohňa. V skutočnosti však nič nehorí a všetko ovláda inštruktorka v malej komore.

Letušky nás nabádajú, aby sme si vyzuli topánky. Ženská časť „cestujúcich“ so sukňami si oblieka modrú kombinézu, podobnú montérkam. Tie ženy, čo ju odmietli, zistia jej význam, keď sa na kízauke márne snažia udržať sukňu v tolerovaných výškach.

www.sme.sk, Vasilko, 2009

33

Autorovým cieľom v ukážke 5 bolo

- (A) opísať príjemné prekvapenie zo správania sa palubného personálu spoločnosti Turkish Airlines.
- (B) ukázať čitateľovi, že palubný personál spoločnosti Turkish Airlines sa učí, ako riešiť krízové situácie.
- (C) poučiť čitateľa, ako sa zachovať pri vyhlásení poplachu v lietadle so simulovaným letom.
- (D) presvedčiť čitateľa, že spoločnosť Turkish Airlines zmenila svoje bezpečnostné predpisy.

- 34** Ktorý z nasledujúcich útvarov publicistického štýlu predstavuje ukážka 5?
(A) rozšírená správa (B) komentár
(C) reportáž (D) recenzia
-
- 35** Úvodzovky v poslednom odseku ukážky 5 naznačujú, že
(A) slovo „cestujúcich“ nie je v spisovnej podobe.
(B) muži sa v rámci simulácie prezliekli za ženy.
(C) autor využíva iróniu pri zobrazení cestujúcich žien.
(D) v skutočnosti títo cestujúci nikam necestujú.
-
- 36** Ktoré z nasledujúcich tvrdení vyplýva z ukážky 5?
(A) Na palube opisovaného lietadla si pri zoskoku všetky ženy obliekli modré kombinézy.
(B) Piloti daného lietadla využili simulátor na vyskúšanie nových záchranných postupov.
(C) Po leteckých nešťastiach letecké spoločnosti organizujú cvičenia častejšie.
(D) Prvá letecká havária lietadla v minulom roku sa stala v zimnom mesiaci.
-
- 37** V ukážke 5 letuška so smiechom položila otázku *Dáte si niečo na pitie*, pretože
(A) Vasilka dobre poznala a vedela, že je abstinent.
(B) otázku nemyslela vážne.
(C) lietadlo už padalo k zemi.
(D) po poslednej katastrofe sa v lietadlách nepodáva pitie.
-
- 38** Utvorte vlastné podstatné meno ženského rodu od slova *Turek* a napíšte ho pravopisne správne.
-
- 39** Napíšte pomenovanie pre zamestnanca-muža, ktorý obsluhuje v lietadle.
-
- 40** Napíšte datív plurálu podstatného mena *séria*.

Ukážka 6

J. B. P. Molière – Lakomec

(úryvok)

HARPAGON: *Takú príležitosť treba bez váhania lapiť za vlasy. Je tu výhoda, akú by som inde darmo hľadal. Pán Anselm je ochotný vziať si Elizu bez vena.*

VALÉR: *Bez vena?*

HARPAGON: *Áno, bez vena.*

VALÉR: *Potom už nevravím ani slova. Vidíte, to je ozaj pádny dôvod. **Pred ním len kapitulovať.***

HARPAGON: *Pre mňa je to znamenitá úspora.*

VALÉR: *Bezpochyby. Škoda sa škriepiť. Pravda, vaša dcéra môže pripomenúť, že manželstvo je vec oveľa vážnejšia, ako sa zdá. Že v ňom ide o šťastie alebo nešťastie na celý život. Že zväzok, ktorý má trvať až do smrti, treba uzatvárať vždy len s najväčšou opatrnosťou.*

HARPAGON: *Bez vena.*

41 Ktorá z nasledujúcich možností uvádza Harpagonov dôvod na svadbu v ukážke 6?

- (A) krása nevesty
- (B) výhodná úspora
- (C) manželské šťastie
- (D) doživotný zväzok

42 Harpagon predstavuje v ukážke 6

- (A) starostlivého ženícha, ktorému ide o životné šťastie krásnej Elizy.
- (B) prešibaného ženícha, ktorý si nechce vziať Elizu bez majetku.
- (C) hrabivého otca, pre ktorého sú finančné statky to najdôležitejšie.
- (D) šetrného otca, ktorý chce finančne zabezpečiť dcéru až do smrti.

43 Ktorý typ literárnej postavy predstavuje Harpagon v Molièrovej hre *Lakomec*?

- (A) idealizovaný typ
- (B) charakterový typ
- (C) sociálny typ
- (D) romantický typ

44 V ktorej možnosti je najlepšie vystihnutý význam zvýraznenej vety v ukážke 6?

Pred ním len kapitulovať.

- (A) vzdialiť sa
- (B) pokloniť sa
- (C) vzdať sa
- (D) chrániť sa

45 V ktorej z nasledujúcich možností je najvýstižnejšie charakterizovaný klasicizmus?

- (A) V klasicizme sa pre umenie stáva najvyšším zákonom súlad pravdy, krásy a dobra.
- (B) Klasicizmus vznikol na dvore Ľudovíta XIV. a vyznačuje sa ozdobnosťou.
- (C) Klasicizmus nadviazal na antiku a kládol dôraz na zmyslosť a fantáziu.
- (D) V klasicizme sa žánre delia na nízke a vysoké, pričom k nízkym patria tragédie.

46 Koľko replík z ukážky 6 patrí Valérovi?

47 Aký typ vety z hľadiska modálnosti/obsahu predstavuje nasledujúca veta?

Bez vena?

48 Ktorý slovný druh predstavuje zvýraznené slovo v nasledujúcej vete?

Pravda, vaša dcéra môže pripomenúť, že manželstvo je vec oveľa vážnejšia, ako sa zdá.

Ukážka 7

Michal Šťahel – Stará hudba je ako zjavenie

(úryvok, upravené)

Keď sa človek stretne s violončelistom Michalom Šťahelom (28) a začne sa s ním rozprávať o vážnej hudbe, má chuť utekať do obchodu a kúpiť si nejakú nahrávku. Hovorí, že sa hudby, aj keď život s touto krehkou múzou môže byť niekedy poriadne vyčerpávajúci, asi nikdy nenasýti...

U interpretov vážnej hudby býva zvykom, že začínajú hrať na nástroji veľmi skoro. Kto vás konkrétne zorientoval v hudbe?

Naša rodina je celá muzikantská. Moji obidvaja rodičia spievajú v Slovenskom filharmonickom zbore, starší brat hrá na husliach, a tak bolo celkom prirodzené, že som aj ja už ako malý šesťročný chlapec začal navštevovať hudobnú školu. Brat čoskoro nastúpil ako mimoriadny žiak na konzervatórium, rodičia mi ho tak trochu dávali za vzor, tak som s ním musel držať krok. Dá sa povedať, že som vyrastal akoby za kulisou jeho cvičení, vždy ho bolo doma všade počuť...

O klavírnej virtuozite Franza Liszta či o Paganiniho uhrančivej hre na husliach sa kedysi šírili doslova mýty. Ženy omdlievali na ich koncertoch, zasypávali ich kvetmi... Nie je vám tak trochu ľúto, že vtedajší virtuózi, na rozdiel od tých dnešných, sa doslova považovali za superstars svojej doby?

Ale ja som podobné reakcie ako poslucháč, napríklad niekoľkominútové standing ovations, zažil veľakrát na koncertoch vo Viedni aj v Paríži. Ľudia vedia aj dnes takto búrlivo oceniť svojho obľúbeného operného speváka alebo interpreta.

Miau, S. Zalová, 2008

49 Ukážka 7 patrí v rámci publicistického štýlu

- (A) k spravodajským útvarom.
- (B) k analytickým útvarom.
- (C) k beletristickým útvarom.
- (D) k hybridným útvarom.

- 50** V prvej časti ukážky 7 Michal Sťahel povedal novinárke, že
- (A) napriek prekážkam bude vždy žiť len pre vážnu hudbu.
  - (B) hudba pre neho nikdy neprestane byť základnou potrebou.
  - (C) pravdepodobne nič nezmení jeho vzťah k vážnej hudbe.
  - (D) bez hudby by určite nedokázal čeliť životným problémom.
-
- 51** V ktorej možnosti je uvedený typ komunikácie, ktorá prebiehala medzi autorkou ukážky 7 a Michalom Sťahelom?
- (A) verbálna, priama, monologická
  - (B) neverbálna, priama, monologická
  - (C) neverbálna, nepriama, dialogická
  - (D) verbálna, priama, dialogická
-
- 52** Ktorá z uvedených možností sa najviac približuje významu vety *Dá sa povedať, že som vyrastal akoby za kulisou jeho cvičení z ukážky 7?*
- (A) Rodičia ma vždy vo všetkom porovnávali s mojím bratom.
  - (B) Rodičia si takmer nevšimli, že aj ja rastiem na hudobníka.
  - (C) Pred bratovou hudbou sa u nás nedalo ujsť.
  - (D) Nemohol som sa sústrediť na svoj nástroj.
-
- 53** Podčiarknuté podstatné meno *mýty* v ukážke 7 je použité vo význame
- (A) zveličené chýry.
  - (B) nevedecké bludy.
  - (C) hrdinské rozprávky.
  - (D) tradičné predstavy.
-
- 54** Vypíšte z prvej časti ukážky 7 obrazné pomenovanie, ktorým Michal Sťahel pomenúva hudbu.
-
- 55** Napíšte pravopisne správne vlastné meno Paganini v tvare lokálu singuláru.
-
- 56** Vypíšte z tretej časti ukážky 7 synonymum slova *súvekí/súdobí*.

Ukážka 8

Valéria Černegová – Nové obzory

(úryvok, upravené)

Pre slovenský printový trh je v súčasnosti charakteristický čiastočný prechod na web a stále výraznejšia spolupráca s internetom. Dokonca v prípade menších vydavateľských domov sa prejavuje trend úplného odchodu týždenníkov a mesačníkov do internetového priestoru. Samozrejme, dôvodov je niekoľko: problémy s inzerciou, vysoké náklady a naopak nízka rentabilita. Internetová stránka má oproti nákladom na tlač magazínov navrch. Interaktivita, inovatívnosť a v neposlednom rade nízka nákladovosť sú výhodami, ktoré nové médiá poskytujú. Dianie na printovom trhu v roku 2007 ovplyvnil vstup prvého bezplatného denníka a rast denníka Plus jeden deň. Bezplatný Denník 24 však po niekoľkých mesiacoch ukončil svoje vydávanie, a tak je namieste otázka, či je slovenský printový trh pripravený na rozvoj tohto nového segmentu z hľadiska výdavkov na reklamu v takomto type periodika. Minulý rok slovenské denníky stagnovali, magazíny zaznamenali dvojciferný vzrast. Dôvodom je väčšia orientácia čitateľov na internetové stránky printových médií ako na samotnú tlačnú podobu denníkov a magazínov.

57 Novým segmentom nazvala autorka ukážky 8

- (A) printové/tlačené médiá.
- (B) denník Plus jeden deň.
- (C) bezplatný denník.
- (D) internetové médiá.

58 V ktorej možnosti je uvedené tvrdenie vyplývajúce z ukážky 8?

- (A) Malé vydavateľstvá úzko spolupracujú s veľkými vydavateľskými domami.
- (B) Malým vydavateľstvám chýba schopnosť rýchlo reagovať na nové podnety.
- (C) Slovenské denníky v roku 2007 stagnovali dvakrát viac ako časopisy.
- (D) Vstup denníka Plus jeden deň v roku 2007 zmenil pomery v mediálnom svete.

59 Ktorý slohový postup prevažuje v ukážke 8?

- (A) opisný
- (B) informačný
- (C) výkladový
- (D) rozprávací

- 60** Pod vysokými nákladmi treba v ukážke 8 rozumieť
- (A) veľké množstvo výtlačkov.
  - (B) veľké množstvo výdavkov.
  - (C) veľká návratnosť vkladov.
  - (D) veľké množstvo čitateľov.
-
- 61** Ktoré z nasledujúcich podstatných mien má v genitíve singuláru koncovku *-u*?
- (A) denník
  - (B) časopis
  - (C) mesačník
  - (D) periodikum
-
- 62** Určte druh zvýraznenej vety z ukážky 8 podľa zloženia.
- Pre slovenský printový trh je v súčasnosti charakteristický čiastočný prechod na web a stále výraznejšia spolupráca s internetom.***
-
- 63** Podľa ktorého vzoru sa skloňuje podstatné meno *médium*?
-
- 64** Vypíšte z prvej vety ukážky 8 slovo, v ktorom je spoluhláska slabikotvornou.

Vyhlásenie o autorstve

Toto dielo a jeho obsah (vrátane grafickej úpravy a usporiadania) je chránené autorským právom podľa zákona č. 618/2003 Z. z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (autorský zákon) v znení neskorších predpisov.

Nositeľom majetkových práv k autorskému dielu je Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania, ktorý je oprávnený vykonávať tie majetkové práva k dielu, ktoré sú vyhradené.

Na každé použitie tohto diela, najmä na vyhotovenie jeho rozmnoženiny, verejné prezentovanie a rozširovanie originálu diela alebo jeho rozmnoženiny predajom alebo inou formou prevodu vlastníckeho práva a spracovanie diela je potrebný predchádzajúci písomný súhlas NÚCEM-u.

Akékoľvek použitie diela bez súhlasu NÚCEM-u môže mať za následok postihnutie občiansko-právnou alebo trestnoprávnou cestou, vznik zodpovednosti za škodu spôsobenú nositeľovi majetkových práv alebo autorovi v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka a Trestného zákona, prípadne uplatnenie iných práv NÚCEM-u vyplývajúcich mu z autorského zákona a iných právnych predpisov.

Pokyny na vyplňovanie odpoveďového hárka

Odpoveďové hárky budú skenované, nesmú sa kopírovať.

Aby skener vedel prečítať vaše odpovede, musíte dodržať nasledujúce pokyny:

- Píšte perom s čiernou alebo modrou náplňou. Nepoužívajte tradičné plniace perá, veľmi tenko píšuče perá, obyčajné ceruzky ani pentelky.
- Textové polia (kód školy, kód testu, kód žiaka, ...) vyplňujte veľkými tlačеныmi písmenami alebo číslicami podľa nižšie uvedeného vzoru. Vpisované údaje nesmú presahovať políčka určené na vpisovanie.

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ0123456789

- Riešenia úloh s **výberom odpovede** zapisujte krížikom .

- Správne zaznačenie odpovede (A)

A	B	C	D
			

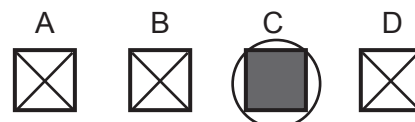
- Nesprávne zaznačenie odpovede (B)

A	B	C	D
			
			

- V prípade chybného vyplnenia údajov alebo odpovedí postupujte podľa nasledujúcich pokynov. V žiadnom prípade nepožadujte nový odpoveďový hárak.
- Keď sa pomýlite alebo neskôr zmeníte názor, úplne zaplňte políčko s nesprávnym krížikom a urobte nový krížik.

- Ak náhodou znovu zmeníte názor a chcete zaznačiť pôvodnú odpoveď, urobte krížiky do všetkých políčok a zaplnené políčko dajte do krúžku.

- Riešenia úloh s **krátkou odpoveďou** napíšte do príslušného poľa odpoveďového hárka čitateľne bežným písmom. Pri použití tlačeneho písma rozlišujte **veľké** a **malé** písmená.

Neotvárajte test, pokiaľ nedostanete pokyn!